

ÜÇ AYLIK ULUSLARARASI KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

BİLİM ve KÜLTÜR

SAYI 01

MART 2013

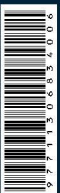
MARCH 2013

SCIENCE and CULTURE

INTERNATIONAL AND QUARTERLY JOURNAL OF CULTURAL STUDIES

ilk Sayı

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi: Eskişehir’i Görsem

ERGÜN VEREN

| Araştırmacı Yazar

Özet: Eğitim ömür boyu devam eden bir süreçtir ve Mustafa Kemal Atatürk’ün de vurguladığı gibi “Eğitimde feda edilecek fert yoktur”. Bu bildirimizde halkbilim çalışmalarından görme engellilerin de faydalanmaları için Eskişehir ilinde “atanmışlar, seçilmişler ve gönül vermişler görme engelliler için elele” sloganı ile gerçekleştirdiğimiz ”*ESKİŞEHİR’İ GÖRSEM – Eskişehir Üzerine Folklorik İnceleme ve Araştırmalar*” isimli kitap ile beraberrindeki sesli kitap projesinin planlanması, gerçekleştirilmesi ve kullanıma sunulması aşamaları üzerinde durularak çalışmanın amaç ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: halkbilim, görme engelli, Eskişehir, GÖRSEM

Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish saw Eskişehir

ERGUN VEREN

| Author

Abstract: Education is an ongoing process for lifetime and as Mustafa Kemal Atatürk stated in: "There is no individual be sacrificed in Education". In this paper, in order to utilize also visually handicapped people from folklore studies, in Eskişehir city with the help of "bureocrats, elected people and volunteers hand in hand" slogan, we have focusing on planning, realization and utilization of the book titled "I WISH I SAW ESKİŞEHİR – Folkloric Studies and Researches on Eskişehir" and audio book project along with it, the purpose and results of the study has been assessed.

Keywords: folkore, visually-impaired people, Eskişehir, I wish I see

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

1. GİRİŞ

Halkbilim ve görme engelli kavramlarının birlikte kullanılarak literatüre giren bir çalışmaya da görme engellilerin halkbilim çalışmalarından faydalanmalarını sağlama ve kolaylaştırmaya yönelik bir girişime de pek rastlanılmamaktadır.

Eğitim ömür boyu devam eden bir süreçtir ve Mustafa Kemal Atatürk'ün de vurguladığı gibi "Eğitimde feda edilecek fert yoktur".

Bunun bir eksiklik olduğunu değerlendirerek halkbilim ve görme engelli kavramlarını bir araya getirmek; görme engellilerin de halkbilim çalışmalarından faydalanmalarını sağlamak ve kolaylaştırmak için oluşturduğumuz ve "Eskişehir'i Görsem" adını verdiğimiz bir proje gerçekleştirilmiştir.

Bu projenin ayrıntıları girmeden önce halkbilim, engelli ve görme engelli kavramlarının üzerinde durmakta fayda vardır.

2. HALKBİLİM, ENGELLİ VE GÖRME ENGELLİ KAVRAMLARI

Halka ait olan her şeyin halkbilimin konusunun içine girdiğini ve bu bilim dalının araştırma alanını oluşturduğunu (Artun 2009:2) dile getiren Erman Artun'a göre *Halkbilim; bir topluluğun geleneksel dünya görüşünü, söze, nesneye ve harekete dayalı olarak ifade eden bunların oluşumlarını, geliştirilip pekiştirmesine yönelik iletişim olaylarını konu eden bir bilim alanıdır* (Artun 2009: 52). Sedat Veyis Örnek ise Halkbilim'i, *bir ülke ya da belirli bir bölge halkına ilişkin maddi ve manevi alandaki kültürel ürünleri konu edinen, bunları kendine özgü yöntemleriyle derleyen, sınıflandıran, çözümleyen, yorumlayan ve son aşamada da bir bireşime vardırılmayı amaçlayan biri bilim* (Örnek 2000: 15) olarak tanımlamaktadır.

Engelli, Türk Dil Kurumu Sözlüğünde "engeli olan, manialı, vücudunda eksik yada kusuru olan" (TDK 2011: "engelli" maddesi) sözleriyle açıklanırken; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarından "Özürlüler Kanunu"nun 3'üncü maddesinde Özürlü ibaresine karşılık olarak "doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle tophumsal yaşama uyum sağlama

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

ve günlük gereksinimlerini karşılamak için güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi" şeklinde tanımlanmaktadır (Ö.K. 2005: md.3). Bu hukuki tanımlamada geçen "Özür-lü" ibaresi tarafımızca etik ve gerçekçi olarak görülmemektedir. Çünkü insan herhangi bir mal ya da hizmet değildir ve doğuştan ya da sonradan ortaya çıkan yetenek kaybı da onu özürlü ve defolu bir mal ya da hizmet konumuna getirmez. Yetkili merciler tarafından yürürlükteki mevzuat ile uygulamada geçen "Özür-lü" ibarelerinin "Engelli" ibaresi ile değiştirilmesi gerekmektedir. Yine bu kanunun 15'inci maddesinde "*Hiçbir gerekçeyle özür-lülülerin eğitim alması engellenemez. Özür-lü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özür-lü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.*" hükmü bulunmaktadır (Ö.K. 2005: md.15).

Görme engelli ise, Türk Dil Kurumu Sözlüğünde "*görme duyusu olmayan (kimse), görmez, gözsüz, kör, âma*" (TDK 2011: "*görme engeli*" maddesi) olarak tanımlanırken hukuki kaynaklarda da "*görme gücünü kısmen ya da*

tamamen kaybeden kişi" (ÖEHY: Md.4/o)¹ olarak geçmektedir.

Kaşgarlı Mahmut'un ansiklopedik sözlüğü Divani Lügati't Türk incelendiğinde "*kör*" anlamına gelen *karagu* (I, 446) ve *tüklüg* (I, 477) sözcüklerinin varlığı dikkati çekmektedir.

3. ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM PROJESİ

Halkbilim ve görme engelli olgularının bir arada kullanılmasıyla oluşturulan bu proje kitap ve beraberindeki sesli kitabın hazırlanması ile gerçekleştirilmiştir.

3.1 Projenin Amacı

Bu projemizin gerçekleştirilmesinden aşağıda sıralanan hususlar amaçlanmıştır:

¹ ÖEHY (Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği): 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 62 nci maddesi, 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özür-lüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 16 nci maddesi, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 99 ve 178 inci maddeleri ve 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır (ÖEHY:Md.3).

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore

Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

a. Eskişehir'in bugüne kadar üzerinde yeterince çalışılmamış folklorik (halkbilim) öğelerini incelemek ve araştırmak,

b. Yapılacak bu çalışmaların kitap bütünlüğünde halkbilim literatürüne kazandırmak,

c. Bu çalışmadan görme engellilerinde faydalanmalarını sağlamak amacıyla kitabı sesli kitap olarak da hazırlamak,

d. Sesli kitabın oluşturulmasında "atanmışları, seçilmişleri ve gönül vermişleri" bir araya getirerek farkındalık ve iletişim döngüsü oluşturmak,

e. Hazırlanacak kitap ve beraberindeki sesli kitabı görme engelliler yararına faaliyet yürüten bir sivil toplum kuruluşuna hibe ederek kitabın dağıtım ve satışından elde edecekleri gelir ile görme engellilerin rehabilitasyon ve eğitimine katkı sağlamak,

f. Projeye ve kitaba verilecek isimle Eskişehir'i, görme engellileri ve kitabın hibe edileceği sivil toplum kuruluşunun ismini aynı anda çağrıştırmak ve öne çıkarmak,

g. Toplumsal merak uyandırmak,

h. Eskişehir'in tanıtılması ve folklorik değerlerinin ortaya çıkarılarak yazılı bir kent belleği oluşturulmasına katkı sağlamanın yanında halkbilim konularına ilgi olan kişiler ile araştırmacılar ve akademisyenlerin dikkatlerini görme engellilere yöneltmelerini sağlamak,

i. Görme engellilerin de yaşadıkları şehrin atanmış, seçilmiş ve gönül vermişlerinin kendileri için bir şeyler yaptığının ve paylaştığının şahit olmaları sağlayarak toplumda yalnız ve öteki olmadıkları duygusunu yaşamalarına yardımcı olmak,

ERGÜN VEREN

Eskişehir il merkezinde doğdu (21.10.1965). Ailesinin tek çocuğu olarak ilk (1976), orta (1979) ve lise eğitimini (1982) Eskişehir'de, mesleki eğitimini (1983) Ankara'da aldı. Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde "Astsubay" olarak görev yaptı ve kendi isteği ile emekliye ayrıldı. (1983-2008).

Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler bölümünü bitirdi (1998). Şu sıralar Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesinde öğrenimine devam ediyor.

Edebiyat, Tarih ve Halkbilim alanlarında çalışmalar yapan Ergün VEREN'in, yayımlanmış ya da basıya hazır çeşitli konularda makaleleri, denemeleri ile şiirleri ve araştırmaları vardır.

Evlü ve iki çocuk babası olan Ergün Veren, EKK (Eskişehir Kent Konseyi "Kültür Sanat Çalışma Grubu"), EŞAD (Eskişehir Şairler Derneği), HKAK (Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu "Yönetim Kurulu Yedek Üyesi"), İLESAM (Türkiye Film ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği "Teknik ve Bilim Kurulu Üyesi") ve TEMAD (Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği) üyesidir.

2010 yılında halkbilim çevrelerinde "Folklor Ödülü" olarak kabul edilen Türk Halk Kültürüne Hizmet Ödülü'ne ve 2011 yılında da İLESAM İnceleme-Araştırma Jüri Teşvik Ödülü'ne layık görüldü.

"1979 Güzünden 1982 Baharına" (Yayımlandı-Nisan 2008), "Okyanusu Göle Sığdır-maktır Şiir" (Yayımlandı-Mayıs 2009), "Yazlı Kaynaklarda Anadolu'da Halk Takvimi ve Halk Meteorolojisi" (Yayımlandı-Haziran 2009), "Dünden Bugüne Takvimler" (2011 İlesam Ödülü - Basıya hazır), "Anadolu'yu Görsem" (Basıya hazır) ve "Bayraklar, Bayrak Bilimi ve Türk Bayrağı" (Basıya hazırlanmakta) isimli kitap çalışmaları bulunmaktadır.

Makale, deneme, şiir ve öyküleri çeşitli internet siteleri ile "Aydın Efesi (Aydın)", "Bal-Tam Türklük Bilgisi (Kosova-Prizren)", "Erciyes (Kayseri)", "Eskiye (Eskişehir)", "Folklor Halkbilim Dergisi" (İstanbul), "Kümbet (Tokat)", "Mozaik (Bulgaristan-Şumnu)" ve "Temad (Ankara)" dergileriyle "Sempozyum Bildiri Kitapları"nda yayımlandı/ yayımlanıyor.

Ayrıca her ay abonelerine e-mektup olarak gönderdiği 6-B'LİLER isimli Haberleşme Bülteni'ni hazırlıyor.

Çeşitli radyo programı, imza günü, şiir-nesir-kitap yarışması, şairler şöleni, kitap müzeciliği, yarışma jüri üyeliği ve kültürel tanıtım etkinliklerine katılan Ergün Veren yurt içi ve yurtdışındaki bilimsel sempozyum, kongre ve konferanslarda halkbilim alanında bildiriler sundu.

(e-posta: ergunveren@hotmail.com)

* * *

"Ergün Veren, bizim canıya yani folklor canısına yeni katılan bir arkadaşımız, meslektaşımız. Onunda son yıllarda yaptığı çalışmalar beni şaşırtmadı desem yalan olur. Şöyle ki, el atılmayan, yorum getirilmesi gereken folklorumuzla ilgili birçok konuya el atan ve bu konuda çok değerli makaleler yazan bir kardeşimiz. Ve son zamanlarda hakemli dergilerde yayımlanan bu makaleler sanıyorum ilerde bir kitap bütünlüğünde yayımlanacak olursa halkbilim çevreleri herhalde bu kitaplarla ilgili çok büyük konuşmalar yapacaktır.

... Bunlar çok güzel çalışmalar ve belki de münakaşa edilmesi gereken, çeşitli bilim adamları tarafından da görüşlerinin alınması gereken çalışmalardır. Kendisinin gelecekte çok daha önemli işler yapacağına inanıyorum."

ISBN: 978-605-0008-0-9

(Prof.Dr.) İrfan Ünver Nasrattınoğlu
Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu Başkanı
"2010 yılı Türk Halk Kültürüne Hizmet Ödülü törenindeki konuşmasından... Ankara, 18 Aralık 2010"

ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM (Eskişehir Üzerine Folklorik İnceleme ve Araştırmalar) ERGÜN VEREN

2012

ERGÜN VEREN

ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM

Eskişehir Üzerine
Folklorik İnceleme ve Araştırmalar

GÖRSEM
Görmeye Engelliler
Dayanışma Derneği

ODUNPAZARI
GÖRSEMİSİ

SESİLİ KİTAP CD
İLE BİRLİKTE

Resim 1: "Eskişehir'i Görsem" isimli kitabımın ön ve arka kapağı

3.2 Projenin Planlanması

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

Kısa adı GÖRSEM, açılımı Görme Engelliler Dayanışma Derneği olan sivil toplum kuruluşu halen Eskişehir Ertuğrulgazi Mahallesi Görsem Sokak No: 1 adresinde mülkiyeti kendine ait 17.354 m2 alan üzerine kurulu altı kat ve yaklaşık 6000 m2 kapalı alandan oluşan binada *Türkiye'de ilk*, dünyada dördüncü olan çok amaçlı tesislerinde hizmet vermektedir. Genel Merkezi Eskişehir'de bulunan derneğin Bilecik, Eskişehir ve Kocaeli illerinde de şubeleri bulunmaktadır. Kamuya yararlı dernekler statüsünde olup Türkiye'de Türk Patent Enstitüsünden *tescilli ilk dernek* olma özelliğine sahiptir. Dernek 05.02.1976 tarihinde o zamanki adı ile Eskişehir Körlere Yardım Derneği olarak kurulmuş, 1994 yılında yapılan genel kurulda Görme Engelliler Dayanışma Derneği adını almıştır. Yine bir ilke imza atan dernek *Türkiye'de ilk kez* bölgesinde *görme engelli bireylere eğitim, tarımsal ve mesleki rehabilitasyon, sağlık, spor ve barınmaya yönelik hizmet vermektedir*. Derneğin Başkanlığını aynı zamanda Türkiye Görme Engelliler Federasyonu Genel Başkanı da olan Remzi KORKUT yapmaktadır (Korkut 20.02.2012).

Bu derneğin yöneticilerine projemizden söz ettiğimizde memnuniyetle karşıladıklarını dile getirmişlerdir. Hazırlayacağımız kitabın basım, yayın ve dağıtım haklarını kendilerine hibe etme isteğimize dair yazılı başvurumuzu yetkili kurullarında karara bağlayarak kabul etmişler ve koordinasyonu sağlamak üzere Görsem Görme Engelliler Dayanışma Derneği Eskişehir Şubesi Kadınlar Kolu Başkanı Halime KORKUT'u yetkilendirmişlerdir.

3.3 Projenin Gerçekleştirilmesi

Projenin kabulü ve koordineden sorumlu yöneticinin yetkilendirilmesinin ardından Halime KORKUT ile birlikte çalışmalarımıza başlanılmıştır.

Öncelikle o güne kadar inceleme ve araştırmasını yapıp çeşitli yayın organlarında yayımladığımız Eskişehir'in çeşitli folklorik öğelerini içeren çalışmalar bir araya getirilerek kitap bütünlüğünde toplanmıştır. Bu folklorik öğeler;

- Eskişehirli ve Hamam,
- Eskişehir Odunpazarı Bölgesinde "Çıngıl" İnanması ve Uygulaması,
- Eskişehir Türkülerinin Konularına Göre Sınıflandırılması,

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir’i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

- d. Evliya Çelebi’nin Seyahatname-
sindeki Eskişehir’e Folklorik Yak-
laşım,
- e. Matrakçı Nasuh’un
Menzilnamelerindeki Eskişehir’e
Folklorik Bakış,
- f. Eskişehir’deki “Boza” İçeceğinin
Folklorik İncelemesi,
- g. 80’lerde Eskişehir, Bir Lise ve Bir
Öğretmen,
- h. Eskişehir Yöresinde “Selamet
Parası” Geleneği ve Pratiği, baş-
lıklarından oluşmaktadır.

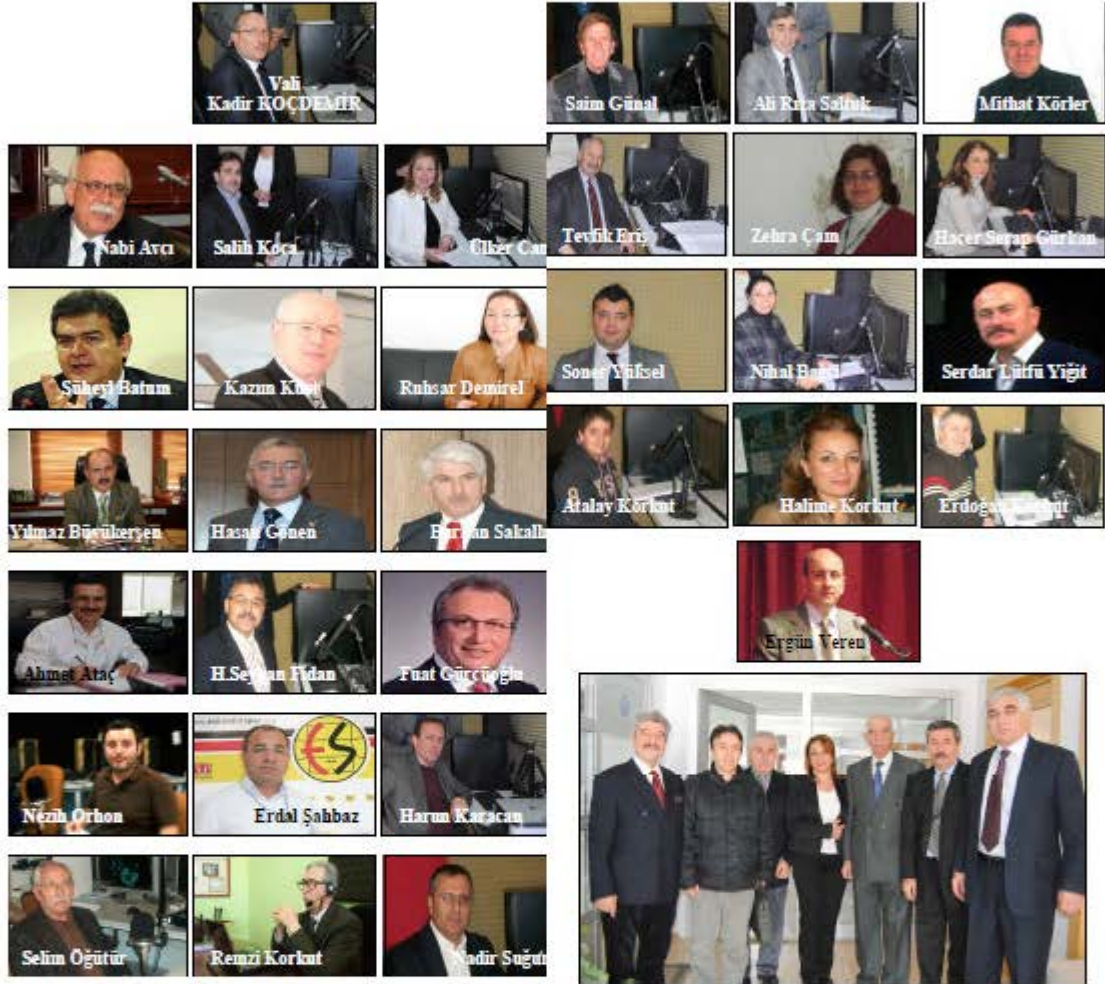
Devamında da Eskişehir’i,
görme engellileri ve Görsem
Görme Engelliler Dayanışma
Derneğinin ismini aynı anda çağ-
rıştırması ve öne çıkarması için
kitaba ve projeye “Eskişehir’i
Görsem” adı verilmiştir.

Daha sonra kitabın “Sesli
Kitap” olarak hazırlanması için
çalışmalara başlanılmış, “atanmış-
lar, seçilmişler, gönül vermişler
görme engelliler için elele” sloga-
nı ile hareket edilmiştir. Bu doğ-
rultuda Eskişehir Valisi Dr. Kadir
KOÇDEMİR başta olmak üzere;
Eskişehir milletvekilleri, Büyük-
şehir ve merkez Belediye Başkan-
ları, Anadolu ve Osmangazi Üni-
versitelerinin Rektör ve Dekanla-
rı, Eskişehir Sanayi, Ticaret ve
Borsa Başkanları, Eskişehirspor
yöneticileri, sivil toplum kuruluş-
larının yöneticileri, ses sanatçıları,

yazarlar, şairler, televizyon prog-
ramcıları, kamu görevlileri ve gö-
nüllülerle ile görüşülerek; kitaptan
bire bölümü seslendirerek görme
engelliler için oluşturulacak “Sesli
Kitap” a destekleri istenmiştir.
Tamamı kabul etmişlerdir. Bunun
üzerine Anadolu Üniversitesi İle-
tişim Bilimleri Fakültesi ve Eski-
şehir ES-TV’den teknik yardım ve
destek talep edilmiştir. Bu kuru-
luşlar teknik yardım ve destekle-
rini vermişler; proje katılımcıları-
nın ses kayıtları ES-TV Stüdyola-
rında yapılmıştır. Anadolu Üni-
versitesi İletişim Bilimleri Fakül-
tesi Radyo-A laboratuvarlarında da
teknik çalışma yapılarak “Sesli
Kitap” tamamlanmıştır. Milletve-
killerinin bir bölümünün ses ka-
yıtları Türkiye Büyük Millet Mec-
lisi Televizyonu stüdyolarında
gerçekleştirilerek Eskişehir’e
ulaştırılmıştır.

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

Soldan sağa: Gazi Durusu, Mehmet Sadık Bozkurt, İbrahim Sağır, Halime Korkut, Muharrem Kubat, Halil Gürkan ve Aydın Çetinkaya

Resim 2, "Sesli Kitap"a sesleriyle katkı sağlıyorlar

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

“Sesli Kitap” çalışmasına; Dr. Kadir KOÇDEMİR (Eskişehir Valisi), Nabi AVCI (Adalet ve Kalkınma Partisi Eskişehir Milletvekili), Salih KOCA (Adalet ve Kalkınma Partisi Eskişehir Milletvekili), Ülker CAN (Adalet ve Kalkınma Partisi Eskişehir Milletvekili), Bedii Süheyl BATUM (Cumhuriyet Halk Partisi Eskişehir Milletvekili), Kazım KURT (Cumhuriyet Halk Partisi Eskişehir Milletvekili), Ruhsar DEMİREL (Milliyetçi Hareket Partisi Eskişehir Milletvekili), Prof. Dr. Yılmaz BÜYÜKERŞEN (Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı), Prof. Dr. Hasan GÖNEN (Osmanlı Gazisi Üniversitesi Rektörü), Burhan SAKALLI (Odunpazarı Belediye Başkanı), Ahmet ATAÇ (Tepebaşı Belediye Başkanı), Hüseyin Seyhan FIDAN (Eskişehir İl Sağlık Müdürü), Fuat GÜRCÜOĞLU (Tepebaşı Belediye Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Nezh ORHON (Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı), Prof. Dr. Nadir SUĞUR (Eskişehir Kent Konseyi Başkanı), Harun KARACAN (Eskişehir Ticaret Odası Başkanı), Erdal ŞAHBAZ (Eskişehirspor Yöneticisi), Selim ÖGÜTÜR (Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı), Remzi KORKUT (GÖRSEM Genel Başkanı), İbrahim SAĞIR (Eskişehir Şairler Derneği Başka-

nı), Muharrem KUBAT (Eğitimci, Şair, Yazar), Halil GÜRKAN (Eğitimci, Şair), Aydın ÇETİNKAYA (Eğitimci, Şair), Gazi DURUSU (Eğitimci, Yazar, Editör), Mehmet Sadık BOZKURT (Eğitimci, Yazar), Ali Rıza SALTUK (Ses Sanatçısı, Eskişehir), Mithat KÖRLER (Ses Sanatçısı, Eskişehir), Saim GÜNAL (Ses Sanatçısı, Eskişehir), Hacer Serap GÖRKAN (Gazeteci), Tevfik ERIŞ (TV Program Yapımcısı), Zehra ÇAM (Yazar), Halime KORKUT (GÖRSEM Kadınlar Kolu Başkanı), Erdoğan KORKUT (Sosyal Sorumluluk Projeleri Gönüllüsü), Atalay KORKUT (Sosyal Sorumluluk Projeleri Gönüllüsü), Soner YÜKSEL (ES-TV Genel Yayın Müdürü), Nihal BAĞCI (Kent Konseyi Kültür Sanat Grubu Başkanı), Serdar Lütfü YİĞİT (Radyo A Haber Spikeri) ve Ergün VEREN sesleriyle katkı sağlamışlardır.

Kitabın düzenlenmesi ve sesli kitabın hazırlanması devam ederken bir yandan da Eskişehir Odunpazarı Belediye Başkanlığı ile yapılan görüşmeler sonucu kitap ve ekinde bulunacak olan sesli kitabın basım ve yayım için gerekli mali destek sağlanmıştır.

Ekim 2011’de başlayan çalışma 2012 yılı Nisan ayında ta-

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

mamlanabilmiş ve kitap ile ekindeki sesli kitap cd'si GÖRSEM Görme Engelliler Dayanışma Derneği'nin 1 numaralı kültür yayını olarak piyasaya sunulmuştur.

3.4 Projeden Elde Edilen Sonuçlar

Kitap piyasaya sunulduktan sonra dernek tarafından Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğüne başvurularak kitabın uygun görülecek miktarda satın alınması istenmiştir. Bunun üzerine Genel Müdürlük tarafından bir miktar kitap bedeli karşılığı satın alınarak Kültür Bakanlığına bağlı Türkiye'deki tüm kütüphanelere dağıtılmıştır.

Kitabın satışı bir yandan devam etmekte ve elde edilen gelir dernek kayıtlarına girmektedir. Kitaba sahip olmak isteyenler derneğin belirlediği birim fiyatın çok üzerinde ücret ödemek suretiyle derneğin gelirini artırma gayreti içinde olmaktadır.

Projenin başlangıcından kitap olarak piyasaya çıkışına kadar Eskişehir basını tanıtım ve destek yayınlarını kesintisiz sürdürmüş, çalışmalar devam ettiği sürece Eskişehir'de gündem konusu olmuştur.

Kitap tamamlandığında yapılan basına tanıtıp toplantısına yerel ve ulusal medya; özellikle de Türkiye Radyo Televizyon Kurumu büyük ilgi göstermiş ve haber programlarında geniş yer vermiştir.

Kitap Türkiye'de birçok halkbilim akademisyenine takdim edilmiştir. Ayrıca Ukrayna'nın başkenti Kiev'de katıldığımız bir sempozyum sırasında Milli Teras Şevçenko Üniversitesi Edebiyat Enstitüsü Folklor Bölümü Başkanı Prof. Dr. Olena İVANOVSKA'ya da armağan edilmiş ve kendileri "kitabın üniversite kütüphanesinde yerini alacağını ve Türkiye komusunda araştırma yapacak akademisyenler ve araştırmacılar için değerli bir kaynak olacağını, ayrıca Kiev'de de görme engelliler konusunda böyle bir çalışma yapılması halinde örnek oluşturacağını" vurgulayarak kabul etmişlerdir.

Bu projeye katılanlar, destek verenler, dışarıdan takipçisi olanlar, kamuoyu oluşturanlar ve piyasaya sunulması sonrasında okuma ve dinleme fırsatı bulanlar takdirlerini ve başarı dileklerini iletmişlerdir/iletmeye devam etmektedirler.

Bu proje kapsamında;

Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:

Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore Studies Project: I wish I saw Eskişehir)

- a. Eskişehir'in bugüne kadar üzerinde yeterince çalışılmamış sekiz ayrı folklorik (halkbilim) ögesi incelenmiş ve araştırılmıştır.
- b. Yapılan bu çalışma kitap bütünlüğünde halkbilim literatürüne kazandırılmıştır.
- c. Bu çalışmadan görme engellilerinde faydalanmalarını sağlamak amacıyla ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM isimli kitap "Sesli Kitap" olarak da hazırlanmıştır.
- d. Sesli kitabın oluşturulmasında "Eskişehir'in atanmışları, seçilmişleri ve gönül vermişleri" bir araya getirerek farkındalık ve iletişim döngüsü oluşturulmuştur.
- e. Hazırlanacak kitap ve beraberindeki sesli kitabı GÖRSEM Görme Engelliler Dayanışma Derneğine hibe edilerek kitabın dağıtım ve satışından elde edilecekleri gelir ile görme engellilerin rehabilitasyon ve eğitimine katkıda bulunulmuştur.
- f. Projeye ve kitaba ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM ismi verilerek aynı anda Eskişehir'i, görme engellileri ve Görsem Görme Engelliler Dayanışma Derneğinin çağrıştırmaları ve öne çıkarmaları sağlanmıştır.
- g. Toplumsal merak uyandırılmıştır.
- h. Eskişehir'in tanıtılması ve folklorik değerlerinin ortaya çıkarılarak yazılı bir kent belleği oluşturulmasına katkı sağlamanın yanında halkbilim konularına ilgisi olan

kişiler ile araştırmacılar ve akademisyenlerin dikkatlerini görme engellilere yöneltmeleri sağlanmıştır.

- i. Görme engellilerin de yaşadıkları şehrin atanmış, seçilmiş ve gönül vermişlerinin kendileri için bir şeyler yaptığına ve paylaştığına şahit olmaları sağlanarak toplumda yalnız ve öteki olmadıkları duygusunu yaşamalarına yardımcı olunmuştur.

4. SONUÇ

Görme engellilerinde halkbilim çalışmalarından faydalanmalarını sağlamak amacıyla gerçekleştirdiğimiz ve ESKİŞEHİR'İ GÖRSEM adını verdiğimiz bu proje çalışmamızla bu güne kadar görme engelliler için hazırlanan sesli öykü, masal, roman vs. çalışmaları dışında ilk kez bir bilim dalı ile görme engellilerin tanışmalarına yardımcı olunmuştur.

Görme engellilerinde bilimsel, teknik ve kültürel alanlardaki akademik çalışmaları öğrenmeleri, takip etmeleri ve zaman içinde katkı sağlamları değişen ve gelişen dünya şartlarında bir gerekliliktir.

Bu kapsamda yapılacak yeni çalışmalara başlangıç oluşturacağımızı öngördüğümüz bu projemizin

*Halkbilimi Çalışmalarından Görme Engellilerin de Faydalanmaları Projesi:
Eskişehir'i Görsem (Utilization of Also Visually Handicapped People from Folklore
Studies Project: I wish I saw Eskişehir)*

tarafına örnek olacağı tarafımızca değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Artun, Erman. "Türk Halkbilimi", Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2009.

Ö.K: Özürlüler Ve Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Kanun No: 5378 - Kabul Tarihi: 01.07.2005).

ÖEHY: "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği", Milli Eğitim Bakanlığı

Örnek, Sedat Veyis. "Türk Halk Bilimi", Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2000.

TDK, "Türkçe Sözlük", Türk Dil Kurumu Yayınları, 11.inci baskı, Ankara, 2011.

KORKUT, Remzi. Görsem Görme Engelliler Dayanışma Derneği Genel Başkanı, "Sohbet", 20.02, Eskişehir, 2012